

slušatelja i taj ton izravnoga obraćanja zadržavaju do kraja. S takvom koncepcijom korespondira izbor specifičnih stilsko-jezičnih sredstava. Naime, osim očekivanih svetopisamskih citata Puljić koristi i narodne mudrosti, poslovice, priča anegdote, uvođi dijaloške forme, te tako oživljava svoje izlaganje u najboljoj maniri proslavljenih bosanskih propovjednika. Ali s bitnom razlikom. Dok su stari propovjednici, pobožni fratri Divković i Papić, na primjer, plašili svoje Sarajlije i ostale slušatelje slikama pakla i kaznama za grijeh, kardinal Puljić svoje slušatelje hrabri, opisuje Boga kao samu ljubav, poziva na molitvu, budi nadu, oduševljava i razgara srca.

Vjerujemo da će pred Svjetlom o kojem govori kardinal Puljić ustuknuti sile zla koje su toliko dugo harale Bosnom, da će Vrhbosanska nadbiskupija ponovno biti prebivalište sretnih ljudi, da će crkve biti pune mladih. Uvjeren u takvu mogućnost, pouzdan u Božje milosrde, propovijedao je i tako na svojevrstan način oblikovao ovu iznimno vrijednu knjigu prvi bosanski kardinal Vinko Puljić. Knjizi želimo mnogo čitatelja, a piscu postojanu snagu u nastojanju da upaljenu svjetiljku vjere i nade očuva u povjerenom mu puku.

Marko Lukenda

Knjiga o krštenju u Duhu Svetomu

Frank PADILLA, *Renewing the Face of the Earth. The Work of Global Evangelization*, Flame Ministries, Inc. Manila, Philippines 1997., 128 str.

Knjiga ima imprimatur kardinala J. L. Sina, nadbiskupa Manile i obraća se ka-

tollicima naklonjenima karizmatikom gibanju. Govori o krštenju u Duhu Svetom u vidu evangelizacije suvremenog svijeta. Pojam krštenja u Duhu Svetom rado se spominje u katoličkim karizmatičkim krugovima, ali teološki rječnici i priručnici o tome jedva govore. Tako *Suvremena katolička enciklopedija* ima kratku natuknicu o tome.

Nakon dvaju uvodnih poglavlja o stvaranju i Božjem pozivu čovječanstvu, u poglavljima 3. do 7. autor na pučki način prikazuje Isusov uskršni mandat ovim redoslijedom i upozoravanjem na bitnu poruku svakoga: Iv 20,21 - Ivanovo poimanje slanja; Mk 16,15-18 - naviještanje evanđelja; Lk 24,46-49 - svjedočiti raspetog i uskrslog Krista; Mt 28,18-20 - činiti učenike od svih naroda; Dj 1,8 - uloga Duha u evangelizaciji.

Drugi dio nosi naslov "Krštenje u Duhu Svetomu" te obuhvaća poglavlja 8. do 14. Padilla obrađuje krštenje u Duhu kao različito od sakramentalnog krštenja vodom i potvrde. On ne tvrdi da bi ono bilo nužno za spasenje, međutim "ako pod kršćanskim životom gledamo iskustvo punine življenja s Bogom, tada je odgovor: da" (str. 54). Nakon što je proradio sva mjesta NZ gdje se spominje krštenje u Duhu ili pomoću Duha (*en Pneumati* - instrumentalno ili socijativno *en* u grčkom NZ) definira ovaj pojam kao "ulijevanje Duha Svetoga po kojem netko biva osposobljen za živoga svjedoka Isusova u vidu globalne evangelizacije" (str. 56). Analizirajući zgodu s Kornelijem (Dj 10-11) iz Lukina prikaza prvog silaska Duha na vjernike pogane koje se dogodilo prije krštenja vodom, zaključuje da je krštenje Duhom različito od krštenja vodom (str. 70). To je, međutim, upitno, ako imamo na umu da prema Ivanovoj verziji uskrsnog naloga Isus apostolima daje Duha i zadužuje ih da

prosuduju tko je dovoljno poučen za pripuštanje sakramentalnom krštenju po kojem se dobiva oprostjenje grijeha. Prema većini katoličkih egzegeta silazak Duha u Jeruzalemu i Cezareji priprava je za krštenje vodom koje je uslijedilo nakon Petrova govora. Padilla kaže da u nekim karizmatским pokretima sudionici polažu ruke na već krštene kandidate koji bi željeli biti kršteni i Duhom Svetim (str. 68-69) te ističe da "nema ništa magijskog u polaganju ruku, kako što je mislio vrač Šimun (Dj 8, 17), ali je to važna gesta. Poput križanja ili podizanja ruku na bogoslužju. Polaganje ruku bio je uobičajeni način kod Židova za određivanje nekih osoba na određenu zadaću te zazivanje Božjeg blagoslova nad njih i davanje moći da to čine" (str. 73). Iz svoga pastoralnog iskustva smatra da se krštenje u Duhu kao odvojeno od sakramentalnog krštenja vodom može dogoditi i zaista se događa, ali je uvijek povezano s krštenjem i potvrdom (str. 52-53; 72). Na 75. str. donosi molitvu pojedinca za dar krštenja Duhom: "Gospodine Isuse Kriste, odsada želim pripadati tebi. Želim biti oslobođen od vlasti tame i moći sotone. Želim ući u tvoje kraljevstvo i pripadati tvoje narodu. Želim odustati od svakoga zla te izbjegavati sve što me vodi u zlo. Oprosti mi grijeha koje sam počinio. Tebi prikazujem svoj život i obećavam da ću ti se pokoravati kao svome Gospodaru. Molim te da me krstiš Duhom Svetim." U ovoj molitvi nije dovoljno isusovski pojam kraljevstva Božjega te iz nje izbija gnostički strah od Sotone kao da Krist svojim pashalnim otajstvom nije u korijenu slomio moć kneza ovoga svijeta.

U 10. poglavlju prikazuje plodove krštenja u Duhu (str. 77-86) tako da današnji kršćani mogu ponoviti ono što su doživljavali krštenici prve Crkve (Dj 2,42-47; 4,32-35). Obradujući karizme opisane u 1

Kor 12,14-11 posebnu pozornost usmjera na dar jezika: "Kad netko primi taj dar po krštenju u Duhu, on se odmah očituje" (str. 100). Tko posjeduje taj dar, može postupati po Božjoj volji, makar i ne znao da ga na to potiče Duh. Pri tome se poziva na Pavlov nauk u Rim 8,26b-27 (str. 104). Potiče čitatelje neka se trude oko krštenja u Duhu, što bi bilo moguće uključivanjem u karizmatске pokrete, jer bi dar jezika morao biti normalna stvar za one koji su kršteni Duhom (str. 106-107). Priznaje Pavlovu opomenu kako ima puno darova važnijih od glosolalije (1 Kor 14,18-19) ali smatra da je to dar važan za izgradnju zajednice i za globalno poslanje kršćana.

U poglavlju o krštenju u Duhu i misijama (str. 109-115) ne naslanja se na Isusov uskrsni nalog niti na učenje crkvenih dokumenata poput *Ad gentes* Drugoga vaticanskog sabora ili *Redemptoris missio* Ivana Pavla II. Njega ne muči pitanje inkulturacije niti pojava mnoštva nekršćanskih religija. Preporučuje "vjernost okupljanjima u kršćanskim zajednicama", ali nigdje ne spominje euharistiju kao izvor rište svega djelovanja Crkve, pa i evangelizatorskog. Ovo je pastoralna i duhovna knjiga namijenjena karizmatičarima koje žele sebi posvijestiti krsnu milost pomoću krštenja u Duh Svetom.

Karizmatičke grupe i kod nas govore o krštenju u Duhu. Ono se ispravno katolički može razumjeti samo kao oživljavanje krsne milosti dobivene u krštenju vodom, bili mi kršteni kao mala djeca ili kao odrasli. S toga stajališta ova knjiga može biti korisna, ali kao što sve karizmatičke skupine tako i krštene u Duhu Svetomu treba pastoralno pratiti svećenik ili osoba teološki obrazovana koja čuva crkveno zajedništvo.

Mato Zovkić